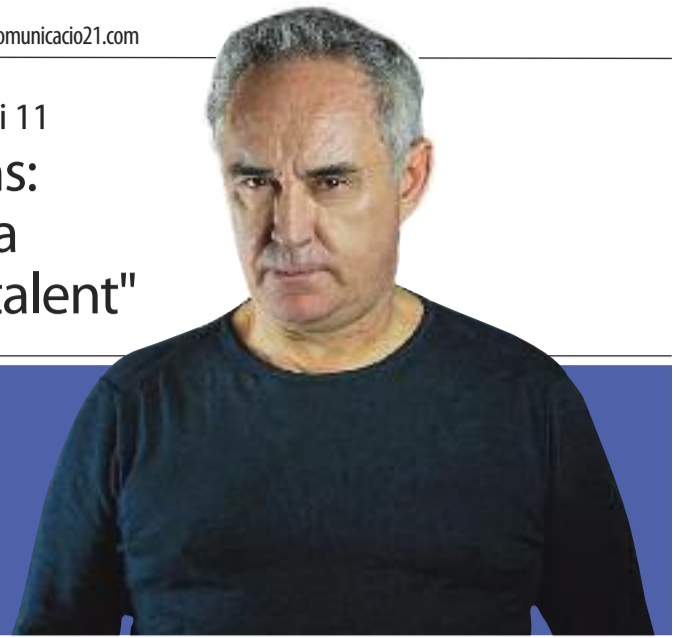

MÉS ENLLÀ DE LA SALUT pàg 3
Del passaport covid a un altre Nadal atípic: el virus s'acarnissa amb la gent gran

ENTREVISTA pàgs 10 i 11
Ferran Adrià, a fons: "Sempre dic que la meva pàtria és el talent"

línial'H ^{8 anys}

28/12/2021 · Núm. 98 · linialh.cat

Foto: ACN (Francisco Ávila)

Esperança

Publiquem un número especial amb els millors articles de l'any del Línia

DISCRIMINACIÓ pàg 4
Els mites sobre el VIH segueixen afectant les persones que el pateixen

TRENCANT EL SOSTRE pàg 12
Parlem amb quatre dones referents que s'han obert camí entre els homes

EUTANÀSIA pàg 14
El dret a morir dignament ja té el suport legal

DEFENSA PERSONAL

MIXTO
FEMENINO
EXTRAESCOLARES

KRAVMAGA

DINAMIS SPORT

CLASES Y ENTRENAMIENTOS PRIVADOS GRATIS 2 DIAS DE PRUEBA MÁS CAMISETA

 618 557 197

DEFENSA PERSONAL

[SALA FITNESS INCLUIDA 1H PARKING GRATUITA]

KRAVMAGA-DEFENSAPERSONAL.COM | INFO@KRAVMAGA-DEFENSAPERSONAL.COM

GERMANS HOMS DES DE 1852

LLOGA 3 DIES I PAGA'N NOMÉS 2

Tarifa caps de setmana
Lloga la màquina un divendres i torna-la dilluns, pagant només 2 dies.

LLOGA ONLINE
www.homs1852.com

DIY D'HOMS
DO IT YOURSELF, FES-HO TU MATEIX!

3x2
CAP DE SETMANA

Francesc Layret, 10 Mataró · 93 754 19 31 · info@homs1852.com · [f](#) [in](#) [t](#) [v](#) @homs1852

el valor de la proximitat

100.812
usuaris únics metropolitans
Octubre'21 OJD

166.566
pàgines vistes
Octubre'21 OJD

línia
el diari metropolità

liniatarxa.cat grup comunicació21 [www](#)

Encara més vulnerables

» La pandèmia s'acarnissa amb la gent gran: del passaport covid a viure un altre Nadal atípic
» El certificat "ha complicat molt la vida" de la població de més de 65 anys, diu Amics de la Gent Gran

L'edatisme, és a dir, la discriminació cap a la gent gran pel simple fet de tenir una edat avançada, és segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) la tercera raó de discriminació al món, només per darrere del masclisme i del racisme.

En els darrers anys, aquesta forma de menyspreu cap a una part de la nostra societat s'ha fet encara més evident. En més d'una ocasió, la pandèmia ha posat sobre la taula el grau de discriminació que experimenten els homes i les dones d'edat avançada. A la situació que van viure les residències cal afegir-hi la soledat que va produir el confinament en les persones grans. A més, en les últimes setmanes, l'obligatorietat del passaport covid per accedir a alguns establiments afecta doblement aquest nínxol de població.

Tal com explica David Ruiz, coordinador dels Serveis interns d'Amics de la Gent Gran, el certificat "ha complicat molt la vida" de la població que té més de 65 anys. "Hi ha moltes persones vacunades que no estan donades d'alta a La Meva Salut, altres que no tenen un telèfon mòbil apte per descarregar-se el certificat i també n'hi ha que no saben com descarregar-lo", afegeix Ruiz.

Davant d'aquesta situació, la manera més senzilla d'aconseguir el document implica o bé demanar que algú proper faci el tràmit o bé anar al Centre d'Atenció Primària (CAP), però aquesta última solució té inconvenients. "Moltes persones grans tenen por de sortir de casa, sobretot pel que veuen a la televisió, i envien un familiar a recollir el passaport", diu Ruiz.

Flors Terna, de l'Associació per la defensa de la gent gran

La gent gran acaba patint diferents discriminacions a causa del pes que té la tecnologia en qüestions com el passaport covid. Foto: Blanca Blay/ACN

(ADEGG), també considera que la manera en què s'ha habilitat el certificat de vacunació deixa desprotegit el col·lectiu. "No paro de rebre trucades de socis i sòcies que em pregunten com descarregar-se el document", es lamenta. Per a ella, aquesta situació només és un dels molts exemples de com el món modern està deixant de banda la gent gran. "Ens trobem amb persones que tenen problemes per saber com funciona un grup de WhatsApp o amb dificultats per poder gestionar els seus comptes bancaris, perquè cada cop hi ha menys atenció presencial", diu la integrant de l'ADEGG. Des de l'associació fan tallers sobre tecnologia per a gent gran, però es queixen de la manca de recursos per poder-ne fer més quan veuen que es tracta d'una necessitat de primer ordre.

Tanmateix, semblaria que totes les persones grans es troben en aquesta situació. En contra del lloc comú del pensament edatista, que considera que les persones d'edat avançada no entenen res, segons Ruiz hi ha persones grans que han sabut adaptar-se als canvis i descarregar-se sense dificultats el certificat. Això fa que la perspectiva paternalista cap a aquest col·lectiu tampoc sigui la via per solucionar el problema, ja que, segons expliquen des d'Amics de la Gent Gran, "negar les capacitats d'aprenentatge de la gent gran també és edatisme".

SEGON NADAL AMB COVID

"L'any passat, amb les restriccions per la pandèmia, les persones grans van estar molt soles durant les festes", diu Ruiz. Per

aquest motiu, moltes d'elles enguany no volen tornar a passar per la mateixa situació.

És en aquesta línia que s'emmarca la iniciativa de la Diputació de Barcelona i la Creu Roja #GransLovers. Es tracta d'una campanya amb la qual es vol sensibilitzar sobre "la solitud no volguda entre la gent gran, agreujada per l'actual situació de la covid". Alhora, centenars de voluntaris fan acompanyament de persones grans perquè no se sentin sense ningú en aquestes dates assenyalades.

No és l'única iniciativa per combatre la solitud. ADEGG va un pas més enllà. L'organització fa tallers perquè les persones grans aprenguin a estar soles. "Té molt èxit... Intentem que aprenguin a afrontar els reptes que la vida implica en

aquestes edats: viudetat, la distància amb els fills, deixar de treballar...", explica Terna per afegir que la soledat és una qüestió que "sobretot afecta les dones". Potser semblen coses fàcils d'afrontar per a qui no les viu, però segons afirmen des d'Amics de la Gent Gran, "treure importància a la tristesa de la gent gran és edatisme".

Tot i la bona voluntat d'aquestes iniciatives, no hi ha un sistema d'atenció per a la gent gran prou robust per atendre una població que cada cop és més envellida. Així ho considera l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB), que assenyalava que "la irrupció de la pandèmia de la covid ha fet encara més visibles les febleses de l'actual sistema de cures per a la gent gran".

Publicat el desembre del 2021

Segueix-nos a les xarxes socials
@liniaxarxa

facebook
twitter
instagram

Quatre dècades d'estigmes

» Els mites sobre el VIH segueixen afectant les persones que pateixen aquesta malaltia
 » “Encara es creu que et pots infectar per estar a prop d'algú que n'és portador”, diu Stop Sida

Publicat el
novembre
del 2021

El virus del VIH segueix arrossegant prejudicis. Foto: Arxiu

Amb la pandèmia s'ha parlat molt de notícies falses. Com bé sabem, la desinformació existeix d'ençà que els humans són humans, però un dels primers casos documentats pel que fa a les *fake news* modernes el trobem en l'anomenada Operació Denver. Va ser el KGB, el servei d'espionatge de l'URSS, qui va fer circular la mentida que el VIH havia estat creat en un laboratori estatunidenc. Ho va fer a través d'un diari indi, el Patriot, l'any 1983, i més tard va fer estendre la mentida a tot el món. Una mentida que encara ara segueix tenint seguidors.

Des d'aleshores, el Virus de la Immunodeficiència Humana (VIH) ha estat envoltat de falsedats i mitges veritats. Mentides que avui dia, quan com aquest dimecres se celebren 33 anys del Dia Internacional de la Lluita contra la Sida, segueixen campant en les nostres societats. Així ho considera Sebastian Meyer, president de l'associació Stop Sida, quan afirma que “encara

ara es creu que et pots infectar del VIH per estar a prop d'una persona que n'és portador, fer-li una abraçada o un petó”.

No només circula aquesta idea sense cap fonament científic. “Moltes persones segueixen pensant que es tracta d'un virus que no es pot curar, i això crea una aura de perill... Tot i que una persona amb el VIH té la mateixa esperança de vida en nombre d'anys que algú que no el té”, assenyala Meyer.

Des dels anys 90, aquesta malaltia i els seus tractaments mèdics han evolucionat molt. Per una banda, ara els fàrmacs que una persona amb VIH ha de prendre són molts menys i gens lesius. “Recordo que als anys 80 la gent es prenia fins a 17 pastilles i s'havia de posar injeccions”, explica el president d'Stop Sida. Per altra banda, si es detecta el virus ràpidament, les persones infectades poden viure amb la mateixa esperança de vida, i fins i tot pot ser que el virus sigui indetectable i no transmissible.

L'ESTIGMA

Una detecció precoç és indispensable per evitar que el VIH derivi en Sida (Síndrome d'Immunodeficiència Adquirida). És per aquest motiu que Meyer es mostra crític amb la manca de proves que es fan al sistema de salut pública. “En part això té a veure amb l'estigma que aquesta malaltia té”, diu. Es refereix al fet que, de vegades, el personal

On més casos de VIH es van detectar l'any passat va ser a la regió metropolitana

mèdic no gosa proposar als seus pacients que es facin la prova del VIH perquè alguns pensen que és una malaltia associada a l'homosexualitat, a la drogaddicció o a les pràctiques sexuals fora del que moltes persones entenen com a normals. “La gent no s'atreveix a parlar del VIH amb la

família, a la feina o amb els amics... No trucaràs a la teva feina per dir que vas a fer-te una prova del VIH, però sí que ho faràs per una prova de diabetis”, afirma Meyer.

Aquest tabú fa que es creï un “reservori de persones que tenen el VIH, que no ho saben i que poden transmetre'l sense saber-ho”. “És per això que cal fomentar les anàlisis per detectar el VIH, ja que, tot i ser una malaltia molt menys letal que abans, cal tenir respecte a un virus que no té cura”, sentència Meyer.

QUÈ DIUEN LES XIFRES?

El darrer informe de la Generalitat sobre la malaltia, titulat Vigilància epidemiològica del VIH i la Sida a Catalunya, aporta algunes dades interessants. En primer lloc, la investigació, relativa al 2020, determina que es van detectar 329 casos de VIH i 29 de Sida a tota Catalunya. Això suposa una baixada molt considerable dels dia-

gnòstics respecte de l'any 2019, quan eren més de 600 de VIH i 69 de Sida. Amb tot, la disminució de casos no és representativa de la realitat. “La pandèmia ha fet que moltes persones no anessin a fer-se la prova”, diu Meyer.

En segon lloc, el document fa una radiografia de les persones que més pateixen aquesta malaltia. “Els homes van representar el 88% (287) dels nous diagnòstics de VIH, mentre que les dones eren el 13% dels casos, amb un total de 42 diagnòstics”, afirma la Generalitat. L'edat mitjana de les persones amb VIH va ser de 36 anys, mentre que en el cas de la Sida va ser de 43.

Per últim, veiem que on més casos de VIH es van detectar va ser a la regió metropolitana. No és cap sorpresa, ja que és el territori amb més pes demogràfic. Sí que sorprèn veure que, en el cas de la Sida, Girona és, conjuntament amb la metròpoli barcelonina, on més casos es van detectar.

Director Editorial: Arnau Nadeu
Subdirector d'edicions: Albert Ribas

Redacció: Albert Alexandre (diari metropolità), Anton Rosa (Barcelonès Nord i Baix Maresme), Olga García (Vallès), Francisco Javier Rodríguez

Dipòsit Legal: B 12321-2013

(l'Hospitalet i Baix Llobregat), Alba Losada (Districtes de Barcelona), Anna Utiel (Montse-ratí) i Toni Delgado (Esports)

Dept. de Producció gràfica: Susana Dicenta

Dept. Comercial: Lola Gutiérrez

Distribució: Andrés Meca i Pablo Favieri

Premi Tassis Torrent de Comunicació 2011 Diputació de Barcelona

Editor-Gerent: David Centol i Lozano

Director Editorial: Arnau Nadeu

Coordinador de Vendes: Marcelo Villanueva

Coordinadora de Producció gràfica: Marga Moreno

Estratègia digital: Anna Corbatera

Webs temàtics: Pere Giménez i Quim Miró

grup comunicació 21 www.liniaxarxa.cat

línia vol ser un espai per a la conversa metropolitana serena i responsable

David
Fernández

Montserrat
Tura

Jordi
Muñoz

Oriol
Lladó

Susana
Pérez

Dolors
Sabater

Jordi
Martí

Lucía
Delgado

Marc
Cerdà

Gala
Pin

Luz
Guilarte

Martí
Casamajó

Joan Ramon
Casals

Elisenda
Alamany

Xavier
Marcé

Víctor
Porres

Ferran
Falcó

Manuel
Reyes

Núria
Parlon

Arnau
Nadeu

El col·lectiu LGTBI diu prou

» L'assassinat d'un noi gai a la Corunya i el repunt de casos d'LGTBI-fòbia fan saltar les alarmes
 » L'Observatori contra l'Homofòbia ja ha registrat 115 incidències contra el col·lectiu aquest any

A Samuel Luiz el van matar a la Corunya a crits de "maricón" la matinada del 3 de juliol. "Maricón" és també el que van dir a Christo Casas fa tres anys en una festa al Raval de Barcelona just abans d'apallissar-lo en grup. A Tàrsida Aragón li van cridar "maricona" els trànsfobs que la van perseguir ara fa un any a prop de casa seva. Tot això té un nom, LGTBI-fòbia, i malauradament sembla que està lluny de desaparèixer.

L'Observatori contra l'Homofòbia (OCH) ha registrat 115 incidències contra el col·lectiu des que va començar l'any. Si bé existeix el debat de si la xifra augmenta perquè hi ha més casos o perquè ara se'n denuncien més, el cert és que el comptador de l'OCH creix sense aturador: el 2020 va registrar 189 incidències, un 25% més que l'any anterior.

IMPUNITAT

Cal tenir en compte que aquests números no es tradueixen en denúncies davant la policia, perquè molt sovint les víctimes prefereixen no denunciar. És el cas de Casas, que reconeix que els cossos policials no li generen "cap confiança" i recorda que "només es denuncien el 16% dels casos" d'LGTBI-fòbia, citant una dada de l'Agència Europea de Drets Fonamentals referent a l'Estat espanyol.

També hi ha qui sí que decideix denunciar però s'ho troba tot en contra. Com Aragón, que va entrar a una comissaria dels Mossos d'Esquadra amb intenció de deixar constància d'un atac trànsfob i en va sortir amb un atac d'ansietat. "No era la primera vegada que patia transfòbia, però normalment era per part de nens de 13 o 14 anys. Aquest cop eren adults amb estètica neonazi i vaig voler de-

Concentració a Barcelona per condemnar l'assassinat homòfob de Samuel Luiz a la Corunya. Foto: Miquel Codolar/ACN

nunciar-ho", relata, però lamenta que els agents li van dir que "no s'hi podia fer res".

L'EXTREMA DRETA, AL DARRERE

Des del col·lectiu tenen clar que aquest repunt d'agressions LGTBI-fòbiques s'explica, en gran part, per l'auge de Vox. "El discurs de l'extrema dreta ens assenyala", lamenta Eudald Cardona, militant de la Crida LGBTI, una organització d'esquerres que treballa per l'alliberament sexual i de gènere.

Com que els discursos d'odi mai venen sols, la ultradreta aprofita els casos d'LGTBI-fòbia per desplegar el seu racisme, i hi ha mitjans que li fan d'altaveu. "Només es destaca la nacionalitat o l'origen dels agressors quan són racialitzats", critica Cardona. Això s'ha vist en el cas del Samuel

—durant dies s'ha especulat sobre si els assassins eren llatinoamericans— i es va veure en el cas de Casas. Ell recorda com hi va haver mitjans que van dir que els seus agressors eren musulmans i menors estrangers no acompanyats. Fals. La realitat és que a ell el van agredir catalans i italians, de manera que va dir que entre els atacants hi havia "estrangers". Amb això en van tenir prou.

No és l'única mentida que es va publicar sobre aquella agressió. "Alguns mitjans negaven la meva orientació sexual, com també han fet amb el Samuel", explica Casas, del qual fins i tot van dir que havia provocat una "baralla" en intentar entrar als lavabos portàtils amb unes noies amb "intenció sexual".

Arran de la cobertura que s'ha fet del crim de la Corunya,

i de les similituds amb el que va viure ell mateix, ha decidit compartir a les xarxes la seva experiència. Ho ha fet amb l'etiqueta #YoSíTeCreo i, pràcticament sense pretendre-ho, ha creat un moviment que recorda el #MeToo del feminisme i amb el qual centenars de persones del col·lectiu han exposat les seves vivències en un món LGTBI-fòbic.

COMBATRE LA POR

"Quan vaig sola pel carrer i em trobo un grup d'homes, passo por", admet Aragón, que de seguida deixa clar que això no l'aturarà. "No m'amagaré de ser qui soc, ja vaig estar setze anys a l'armari", afirma amb contundència. Casas comparteix aquesta visió i es nega a viure amb por: "La meva proposta és sortir al carrer". I, de fet, el col·lectiu ho està

fent últimament més que mai. Això sí, contra l'LGTBI-fòbia hauria de protestar tothom, tal com apunta Cardona, que es queixa que "els cisheteros diuen poca cosa" al respecte. En la mateixa línia, Casas creu que les mobilitzacions per condemnar atacs contra el col·lectiu no haurien de tenir sempre la mateixa ubicació —a Barcelona, davant del Centre LGTBI, i a Madrid, a Chueca, per exemple—, sinó que haurien de ser al lloc dels fets o a punts centrals de les ciutats. És la manera de fer-les més visibles.

Precisament, la visibilitat és un dels punts clau per combatre aquesta xacra, juntament amb la formació i la pedagogia. Ho diu Cardona, però sembla que hi ha consens. Com també n'hi ha en l'esperança que la lluita LGTBI es trobi ara en un "punt d'inflexió".

Publicat
el juliol
del 2021

**ALUMINI - VIDRES
OBRES INTEGRALS**
home homing

**vidres • miralls
claraboies • alumini**

**projectes integrals
i execució d'obra**

*Si ho pots somiar,
nosaltres ho podem
fer realitat*

cuinescat
Gremi de reformes
d'interiors, cuines
i banys de Catalunya

Padilla, 243 • 08013 Barcelona
Tel. 93 881 77 06 • admin@home-homing.com
www.home-homing.com
• Magatzem: Ptge. Utset, 3

Consum responsable i separar bé els residus, claus contra el canvi climàtic

» La implantació del sistema de recollida porta a porta s'ha mostrat com el més eficient per a l'orgànica i altres fraccions selectives

Utilitzem el Porta a Porta

*Tria bé,
reciclem millor*

ecovidrio | comarques | Generalitat de Catalunya

Dues imatges de la recollida porta a porta a Celrà i a Riudellots de la Selva i el cartell de la campanya. Fotos: Generalitat i ACN

► Cada dia prenem moltes decisions, i el cas dels residus no n'és cap excepció. Primer hem de pensar com evitar-los. Aquesta és la primera clau. La nostra manera de comprar (anar amb el cabàs, evitar els embolcalls innecessaris...) pot comportar una millora en generar menys residus. Alguns consells que ens poden ser útils:

- ✓ Fer una llista de la compra ajuda a evitar malbaratar aliments.
- ✓ Comprar formats familiars dels productes (garrafes en comptes de pacs individuals).
- ✓ Comprar productes a granel evita el sobreembalatge.

En un context d'emergència climàtica, reduir els embalatges innecessaris és el primer pas per aconseguir un cercle virtuós en el tractament dels residus. La Directiva 2008/98/CE sobre els residus que la Unió Europea va aprovar l'any 2008 estableix una jerarquia dels residus –prevenció, reutilització, reciclatge, valorització i eliminació–, i el primer mis-

satge de la campanya de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC) posa en relleu que el primer pas de la jerarquia dels residus, la prevenció, està present en el moment de la compra. Reduir embalatges innecessaris (especialment els plàstics d'un sol ús), comprar a granel i transportar la compra en un cabàs o en una bossa reutilitzable són petites accions que tenen un gran impacte. Perquè el millor residu és aquell que no es genera.

SEPARAR BÉ ELS RESIDUS

A casa, quan s'han generat els residus, és important separar-los bé en cadascuna de les fraccions (orgànica, paper i cartó, vidre, envasos lleugers), perquè això facilita la recuperació dels materials que es poden reciclar. Aquesta acció és l'altre gest que podem fer, ja que, a més, elaborant nous productes amb materials derivats dels residus es generen menys emissions de CO₂, i fer una bona separació dels residus ajuda

a mantenir la circularitat dels materials; a fomentar l'economia circular. I és clau separar bé l'orgànica (restes de menjar, petits vegetals) en bosses compostables.

Es tracta d'aconseguir una recollida de qualitat, amb el mínim de materials no corresponents a la fracció (els anomenats impropis). El 2020, el percentatge d'impropis en la recollida selectiva a Catalunya va oscil·lar entre el 26% de mitjana en els envasos lleugers (contenedor groc) i el 12% en la fracció orgànica (contenedor marró).

Un altre aspecte clau és allargar la vida útil dels residus al màxim possible; un dels principals objectius de l'economia circular.

EL PORTA A PORTA, MÉS EFICIENT

Les administracions estan impulsant nous sistemes de recollida selectiva, entre els quals destaca, per la seva eficiència, el porta a porta, ara present en molts pobles i que es comença a estendre a les grans poblacions.

Catalunya té un índex de recollida selectiva del 45,9%. Aquest valor ha anat augmentant lleugerament els darrers anys. S'ha passat d'un 39,9% de recollida selectiva l'any 2017 a un 45,9% el 2020. Aquest augment de la recollida selectiva ha anat en paral·lel a l'extensió progressiva del model porta a porta, particularment als nuclis de població petits. Actualment, aquest model està present a 232 municipis, a 33 comarques i el fan servir més de 600.000 habitants.

El model porta a porta ha demostrat sobradament que permet assolir els millors resultats en termes quantitius i qualitius. És eficient a molt curt termini i també a llarg termini. Estableix una responsabilització de la ciutadania diferent; un esforç compartit entre la ciutadania i l'administració.

Els valors mitjans de recollida selectiva que s'obtenen amb el sistema porta a porta són d'un 61,23%. Per contra, els valors que s'obtenen amb una recollida se-

lectiva tradicional, sense models eficients, és del 35,68%.

El sistema porta a porta és una aposta estratègica per tal de caminar cap als objectius que marca la Unió Europea en matèria de residus. Per aconseguir-ho, l'ARC aposta perquè les grans ciutats i les capitals de comarca se sumin progressivament a aquest model de recollida, que pot ser flexible i adaptat a cada realitat de l'entramat urbà del municipi.

CONSCIENCIAR

L'ARC, del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat, vol conscienciar la ciutadania sobre la importància d'evitar els residus i d'assolir una bona recollida selectiva. Amb aquest objectiu, ha posat en marxa aquest desembre, en dies tradicionals d'un gran consum a causa de les festes de Nadal i Reis, una campanya que té com a eslògan "Tria bé, reciclem millor".

Per a més informació, consulteu el web residuonvas.cat.

Queralt Lahoz és un dels referents de la cultura nascuda en una ciutat de l'extraradi metropolità. Foto: Say It Loud

Un exercici ràpid per començar: pensa en un grup de música català. En una artista catalana. En un escriptor català. En una directora de cinema de Catalunya. Ja ho tens? És molt probable que pel teu cap hagin passat bandes de pop o de rock com Manel, Mishima o Els Catarres. Escriptors com Jaume Cabré, Marta Orríols o Quim Monzó. Directors com Isona Pasola o Ventura Pons. Certament, tots aquests són artistes reputats, però només representen una part del nostre país. Una part allunyada dels barris més humils de la metròpoli, situats en ciutats com Cornellà, Santa Coloma o l'Hospitalet, i que des de fa temps s'han convertit en un planter de joves creadors.

Tornem a jugar: pensa de nou. Ara, però, en un artista nascut en una ciutat de la regió metropolitana que no sigui Barcelona. Indefectiblement, segur que et ve al cap Rosalía, que es va criar a Sant Esteve Sesrovires i que sempre ha fet bandera dels seus orígens humils i de la seva vinculació amb el Baix Llobregat. La fama de la cantant és molt superior a la de qualsevol dels artistes anomenats més amunt.

També és més conegut el Morad, el fenomen musical de moda de l'Hospitalet de Llobregat, el vídeo més vist del qual arriba als 35 milions de visites a YouTube. Fins i tot un artista com Beny Jr., un total desconegut a la secció cultural del Telenotícies de TV3, té temes amb més reproduccions a Spotify que la cançó més escoltada de Lluís Llach i més seguidors que Manel. O encara més increïble: Ghetto Boy, un jove de Sant Celoni que treballa de mosso de magatzem, té cançons a les xarxes que arriben al milió de visites. Això sí, només guanya 300 euros per aquest nombre ingent de reproduccions: és l'economia de plataformes.

INVISIBILITZACIÓ

Com pot ser que artistes amb milers i milions de seguidors no tinguin cabuda en els mitjans generalistes? "Les músiques perifèriques tenien un tap en part produït per la mirada racista i classista dels mitjans", explica el periodista especialitzat en música Nando Cruz. "Ho tenien complicat per arribar al *mainstream*, però les xarxes han fet que sorgeixin", reflexiona. Segons el seu parer, la indústria musical i el sector de la comunicació estan dirigits per les classes mitjanes i altes, que menyspreen aquesta cultura perifèrica. Així, els periodistes que viuen o han nascut a barris com l'Eixample o Gràcia no posen el focus en les ciutats metropolitanes. "Cobreixen concerts d'artistes que parlen dels petits detalls de la vida i no pas de músics que tracten els problemes socials", diu Cruz.

En aquest sentit, la rapera Lil Russia, nascuda a Montcada Bifurcació, explica que ella va ini-

Orgullosament de la metròpoli

Tot i que els mitjans de comunicació generalistes no en fan gaire cas, els artistes de les ciutats de l'extraradi metropolità estan cada cop més presents a la vida cultural catalana gràcies a les xarxes socials. Parlem amb algunes de les veus joves nascudes a ciutats com Montcada, Santa Coloma o Cornellà.

ciar-se en la música fent cançons amb bases instrumentals que trobava per internet, però no va començar a tenir cert èxit fins temps després. "Per fer-te un lloc has de venir a Barcelona a conèixer gent, perquè a Montcada és impossible. No hi ha xarxa i la música urbana és zero", diu ara que té tres discos al mercat.

Les distàncies que separen Montcada de Barcelona són infimes des d'un punt de vista geogràfic, però com diu Lil Russia,

poden ser enormes i significar la diferència entre tirar endavant la teva carrera o no fer-ho. Són els mateixos abismes dels quals parla Carol Rodríguez. Aquesta directora de cinema és, juntament amb la seva germana, autora de la pel·lícula *Chavalas*, un retrat de quatre amigues que viuen al barri obrer de Sant Ildefons, a Cornellà. "Quan vaig arribar a la universitat era el primer cop que sortia del barri... Va ser com un xoc cultural, perquè em vaig bar-

rejar amb gent que no era de la meua ciutat i no n'hi havia gaire que tingués pares migrants i que no fossin llicenciats", explica. "La igualtat no és real, i en el cas de les dones de classe obrera el sostre de vidre és clar", afirma.

Amb matisos, Queralt Lahoz, una cantant originària del barri de les Oliveres de Santa Coloma de Gramenet, també relata les barres per viure de la música: "Dedicar-te al que t'agrada és difícil quan no tens recursos eco-

nòmics... Evidentment, jo no soc de Sarrià o de Gràcia, però sento que per venir de l'extraradi no ho he tingut tan difícil. He lluitat".

ESTIGMA

De vegades, la barrera invisible entre certs barris i el centre metropolità s'expressa amb indiferència. En altres ocasions, la relació entre aquests dos mons és més agressiva. "Des de fora hi ha una mica el clíxé de gueto. Es pensa que venim d'un lloc violent i in-

El fenomen Morad

● Ja no es pot dir que el Morad sigui un fenomen inesperat. Cada cop que publica un vídeo a les xarxes té milions de visites, i el seu darrer concert va ser a l'Estadi Olímpic, la Meca de la música en directe a Barcelona, on han actuat Bruce Springsteen o Madonna. El cantant de 22 anys, nascut al barri de la Florida de l'Hospitalet en el si d'una família d'origen marroquí, va iniciar la seva carrera amb 14 anys. Aleshores enviava als amics les seves cançons per WhatsApp. Un dia que acompanyava a l'estudi de gravació Beny Jr., un altre cantant amb milions

adreçada a uns col·lectius que són majoritaris, tot i que no apareixen a la televisió", diu Cruz. "Hi ha molta més gent de classe empobrida que de classe alta. Gent que no té feina i que no pot pagar l'entrada del Primavera Sound", afegeix.

En aquest sentit, el cantant, que rep el sobrenom d'M.D.L.R. –que en francès significa *Mec De La Rue* (noi del carrer)–, ha sabut tocar les tecles adequades per connectar amb els joves que, com ell, han nascut a barris perifèrics, siguin de Sant Adrià o de Cornellà. Els ha fet sentir orgull o, com diu en una

El Morad, que acumula 415 milions de visites als seus vídeos de YouTube, ha sabut connectar amb la joventut de l'extraradi metropolitana com ningú

de seguidors, va decidir provar sort i enregistrar els seus temes. Anys després, el resultat són 415 milions de reproduccions a YouTube o una actuació privada a casa de l'influencer espanyol més famós, Ibai Llanos.

"No és un brot d'ara, el problema és que els mitjans anem anys enrere", afirma el periodista especialitzat en música Nando Cruz. Per què té tant èxit? Per què no se'n parla? Potser la clau es troba en un panorama musical a anys llum dels artistes que viuen en indrets com la Florida, el barri amb més densitat de població de tota la Unió Europea i amb una de les rendes mitjanes més baixes de Catalunya. "La música del Morad està

cançó, els ha fet saber que viuen "entre chicos pobres, pero no pobrecitos".

Les seves lletres parlen del barri, de la família i de l'amistat, de l'odi a la policia i de les identificacions per perfil ètnic i social. En els seus vídeos, gairebé sempre enregistrats a la Florida entre blocs de ciment, és freqüent veure-hi molts nens: una clara mostra del sentiment de comunitat que enarborava. "Potser és l'artista dels migrants, dels eternament exclosos, la veritable majoria silenciosa", reflexiona Nando Cruz. Vist així, té sentit que en els seus concerts apareguin banderes colombianes, libaneses o marroquines. A quants concerts de Manel hi ha gent amb banderes?

segur", assenyala Lil Russia. "Tenia amics que em deien que, si venien a Cornellà, els robarien el mòbil", recorda Carol Rodríguez.

En cert sentit, aquests estereotips poden explicar-se per la mirada despectiva envers la pobresa que perviu a la nostra societat. Els barris metropolitans dels quals sorgeixen molts artistes són sovint les zones més empobrides de Catalunya. En xifres es veu més de pressa. Sant Ildefons: la renda mitjana anual per habitant no supera els 9.000 euros. Les Oliveres: tampoc supera els 9.000 euros. Montcada Bifurcació: un altre cop no supera els 9.000 euros. Sarrià: voreja els 30.000 euros. Gràcia: al voltant del 16.000. L'Eixample: 20.000. Els primers "són barris on el lloguer és barat i on les administracions no inverteixen, però on tothom intenta guanyar-se la vida", considera Lil Russia.

ROMANTITZACIÓ

Invisibilitzar, estigmatitzar i encara un darrer perill al qual s'enfronten els artistes de la metròpoli: la romantització. És a dir, el procés pel qual els mitjans i les classes benestants enalteixen la vida als barris humils sense tenir una postura crítica envers el que s'hi

viu. "La música feta des de l'extraradi quan volen la invisibilitzen i quan no la romantitzen. Els aros d'or molen, però la droga no", diu Lil Russia. Queralt Lahoz ho explica en altres termes quan afirma que "qui parla de carrer no és tant de carrer com diu". "Qui ha viscut el carrer no vol viure-hi, vol tenir un bon sou. Comprar una casa a la seva mare", remata.

Segons explica el periodista Nando Cruz, aquesta romantització es produeix perquè els mitjans de comunicació estan dirigits, escrits i fins i tot adreçats a un perfil social molt concret, i tot el que escapa d'aquest perfil social els és aliè. "És una mirada des de la distància i no des de la vivència", considera.

La vida als barris perifèrics no és una bassa d'oli i, per això, molts artistes que hi han nascut acaben marxant cap a altres indrets del centre metropolità amb el sentiment de contradicció que això els genera. En una xerrada a l'Espai La Figa de l'Hospitalet emmarcada en el cicle *Narratives perifèriques*, l'escriptor de Sant Adrià Javier Pérez Andújar ho resumia així: "Per poder ser jo, tot el que necessitava era a fora del barri". En el mateix esdeveniment, Anna Pacheco, escriptora

"Està demostrat per musicòlegs que als espais més humils és on hi ha més art, perquè la gent se sent al marge de la cultura oficial, no té por i arrisca més"

"Qui parla de carrer no és tant de carrer com diu, perquè qui ha viscut el carrer en realitat no vol viure-hi; vol tenir un bon sou i comprar una casa a la seva mare"

del llibre *Listas, guapas, limpias*, en el qual una noia de classe obrera entra en contacte amb les classes adinerades de Barcelona, reconeixia que viure a fora del barri provoca sentiments de difícil gestió: "Jo ho porto amb cert sentiment de culpa. De vegades tinc ànsies de tornar amb els meus amics del barri, perquè em donen una sensació de refugi absolut. Un dia penso una cosa i l'endemà en penso una de diferent". Al cap i a la fi, potser la postura més comuna és la que descriu Lil Russia: "La relació amb el barri va de l'amor a l'odi".

ORGULL METROPOLITÀ

Ni estigma, ni invisibilització ni romantització. Quan tot el soroll que això genera s'apaga, els artistes metropolitans acaben sentint el mateix: l'orgull envers el lloc on han nascut. "Pots estar orgullosa dels teus orígens, això sí, perquè jo, per exemple, al meu barri he conegut gent treballadora, humil i honesta que lluita perquè no desnonin els seus veïns", explica Queralt Lahoz per afegir que és una manera de viure que no ha vist en "les classes beneficiades".

Aquest sentiment pot tardar anys a sorgir o no fer-ho mai. Ca-

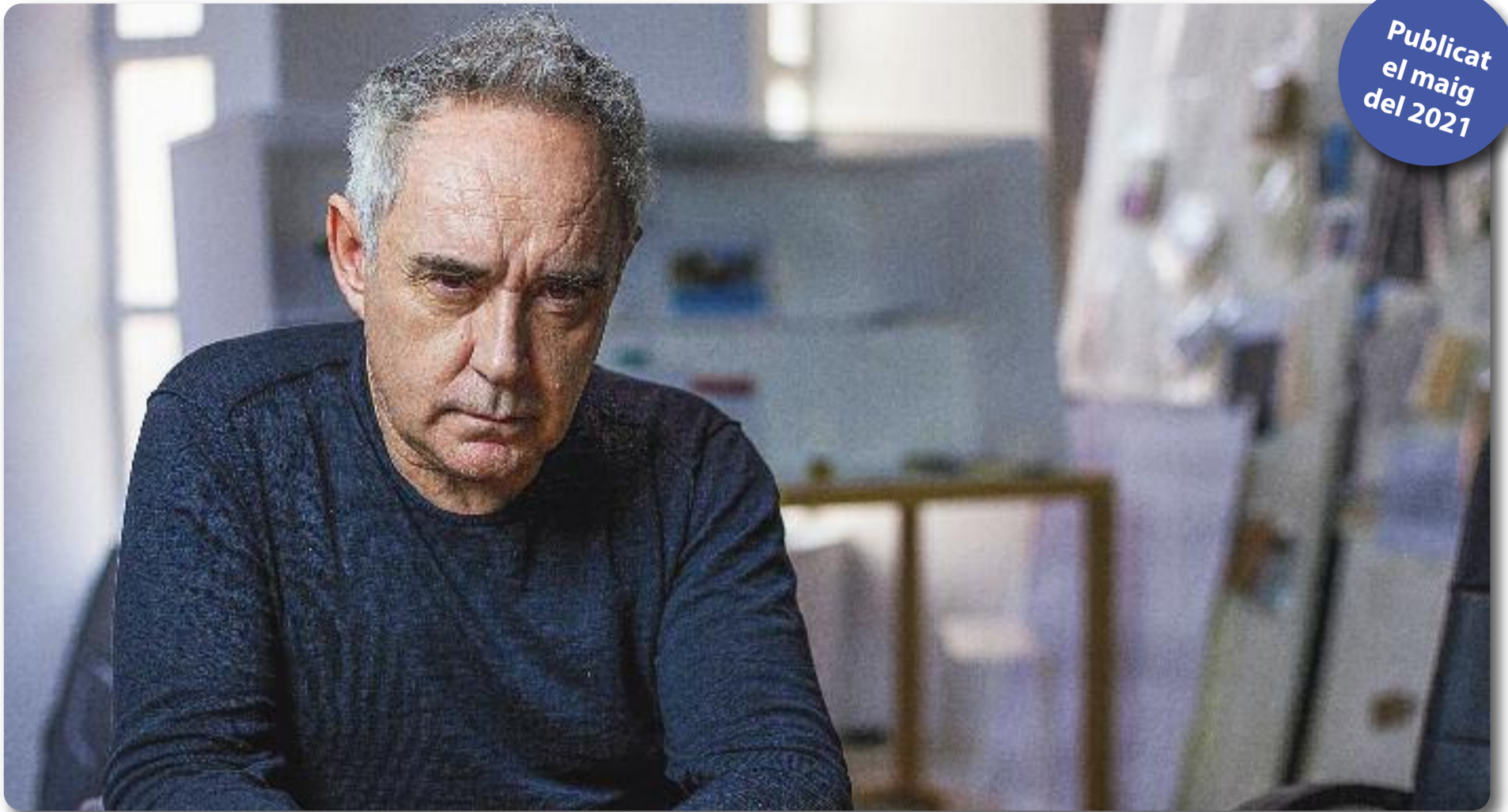
rol Rodríguez explica que de vegades s'avergonyia de ser d'on era, però que amb el temps la vergonya va convertir-se en orgull. "A la plaça Catalunya de Cornellà hi ha una energia molt especial", diu la directora. "Jo volia fugir de les visions típiques que es tenen... Volia fer un *Girls* al meu barri i no a l'Eixample o a Gràcia. Un *Girls* de Cornellà, i per això la pel·lícula es titula *Chavalas*", afirma referint-se a la sèrie estatunidenca que narra la vida de quatre noies de classe mitjana-alta de Nova York.

És que si parlem de cultura, potser les ciutats metropolitanes són més que necessàries i tenen motius per a l'orgull. "Crec, i està demostrat per musicòlegs, que als espais més humils és on hi ha més cultura. Espais on la gent se sent al marge de la cultura oficial i arrisca més. No té por de la cultura generalista", diu Nando Cruz. Queralt Lahoz ho representa a la perfecció: "Jo no soc salsera, ni jazzera ni rapera. Abraço tots aquests estils perquè soc una dona sense etiquetes". ■

Publicat l'octubre del 2021

Foto cedida per elBullifoundation / Juanjo Everman

Publicat
el maig
del 2021

“Ser de barri i arribar on he arribat fa que la gent connecti amb mi”

Ferran Adrià

Cuiner i creador

Per trencar el gel: l'esmorzar, a diferència del sopar o del dinar, és un àpat que no canvia gaire. Què esmorza Ferran Adrià? Per a mi també és un àpat recurrent. Jo esmorzo iogurt, fruita, suc de taronja, alguna galeta... Tot molt normal. Fora del restaurant el que menjo és normal.

Va néixer l'any 1962 a l'Hospitalet. Com era aquella ciutat?

Quan jo era un nen, l'Hospitalet era bastant poble. Amb barris molt petits. Tota la Fira no existia. Eren camps, horts... Tot era molt diferent que ara. Jo vaig tenir una infància feliç amb els meus pares i el meu germà. Una bona infància, sense traumes. Jugava a futbol a Santa Eulàlia, a la posició del Xavi, al centre del camp.

Quina és la diferència més gran entre l'Hospitalet d'abans i el d'ara?

Hi ha una diferència brutal. Ara, el que era el meu Hospitalet és un espai meravellós. Molt modern i cosmopolita. Crec que ha estat un canvi en positiu.

No sent nostàlgia del passat?

El que no pugués canviar no t'ha de

preocupar. Si hi havia camps, no s'hi poden tornar a posar.

Quina era la seva relació amb altres municipis de l'àrea metropolitana?

Jo vivia al carrer que separava Barcelona de l'Hospitalet i, per tant, era un hospitalenc bastant barceloní. La meua generació era com ara. No dèiem allò de “baixar a Barcelona”. Conceptualment no hi havia diferència. Pots dir que dèiem “anem al centre” per referir-nos a anar a la plaça Catalunya.

Quan va començar la seva passió pel món de la cuina?

En realitat, jo no tenia passió per la cuina. Em vaig començar a buscar la vida, quan era molt jove, i me'n vaig anar a Castelldefels, a rentar plats. Aleshores tenia 17 anys. Era bastant estrany que algú marxés amb aquella edat. Tot i això, seguia tenint un llit a casa dels meus pares. En aquella època a mi m'agradava el que agrada a tots els joves: sortir de festa. Però havia de treballar. Després de Castelldefels vaig anar cap a Eivissa, on vaig estar treballant d'ajudant de cuina, i a poc a poc vaig anar aprenent l'ofici. De totes maneres, no em vaig enamorar

de la cuina fins que vaig arribar a la Cala Montjoi, a la Costa Brava, al Bulli, amb 22 anys. A aquella edat jo ja era cap de cuina i això és molt estrany, perquè el Bulli era un restaurant molt important i jo molt jove.

També he llegit que la mili va ser una bona època que el va ajudar a aprendre a cuinar...

Per a mi va ser brutal, sí, perquè vaig saber què volia dir portar un restaurant, encara que fos per a la Capitania

“De la crisi climàtica i de la sanitària només podem sortir-ne innovant”

General de l'Exèrcit... Tenia banquets, m'ocupava del pressupost... Va ser molt important per a mi, sí.

Què el va enamorar de la Cala Montjoi?

La cuina. Era la primera vegada

que veia parlar de cuina amb tanta passió. Vaig descobrir un món professional que per a mi era desconegut. A la taula, quan es menjava, no es parlava de futbol, sinó de cuina. Hi havia una passió brutal pel que feies. El 90% de la gent cuina per menjar o per guanyar diners, però aquí era diferent. En aquella època vaig estar viatjant per França per conèixer els millors cuiners del món. Va ser també una fase d'aprenentatge i de referència. Quins eren els millors cuiners del món? Si tu no has vist mai el Barça, el Madrid, el Manchester City o la Juventus, no tens referència de què és el futbol al màxim nivell. Doncs passa el mateix amb els restaurants. Tots eren a França i era vital visitar-los.

Va ser d'aquella època que va aprendre la frase “creativitat és no copiar”. Creu que avui en dia es copia molt i es crea poc?

Estem on estem perquè fa dos milions i mig d'anys es va començar a innovar. De les dues grans crisis, la sanitària i la climàtica, en sortirem innovant. Mira la vacuna. Pel que fa a la frase, és una metàfora que el que ve a dir és que cal ser honest. Tu pots copiar i la majoria de gent

copia. Simplement, i segons el meu punt de vista, cal ser honest i dir: “Mira, això ho he copiat d'aquí o d'allà”. La majoria de llocs és el que fan perquè no tenen recursos per innovar. Jo soc un dels pocs que va tenir la sort o la capacitat de tirar endavant un verdader procés de creació al Bulli, i no va ser fàcil. Vam trigar 14 anys a oferir una cuina innovadora, i durant aquest temps no vam guanyar diners. La gent cobrava una part del sou el dia 15 i una altra a final de mes. Això no és treballar, això és creure en alguna cosa més enllà... Com que fèiem una cuina tant d'avantguarda, a la gent li costava molt d'entendre, però la nostra feina era crear un restaurant per obrir camins.

Què vol dir amb obrir camins?

Noves tècniques, nous gustos, nous estils... Res a veure amb el que la gent entén per cuina. Sintetitzar tot aquest procés de creació en una entrevista és impossible... Quan ho intentes resumir la gent pensa: de què em parla aquest tio? Tothom parla de cuina perquè cuina o menja, però si portem la cuina a un nivell molt alt és un altre món. Per entendre aquest procés de creació cal veure el documental de 15 hores ▶

"Sortir a la portada de The New York Times em va canviar la vida"

◀ que es va fer del Bulli: *El Bulli, història d'un somni*.

15 hores? Són moltes!

No, perdona, però no! Estem en un moment de la nostra societat on tot són titulars i Instagram. Per estudiar qualsevol cosa cal dedicar-li, jo què sé, una setmana com a mínim, oi? Doncs 15 hores no és tant per entendre un procés d'anys. Si vols comprendre alguna cosa, el que no pot ser és que no li dediquis temps. El concepte d'estudiar està fins i tot mal vist. Qualsevol persona que munti un negoci ha de saber què és una empresa. Quanta gent que munta una petita empresa sap què és un balanç o un pressupost? Ningú! El 50% de les petites i mitjanes empreses no duren més de cinc anys. Per què? Per manca de coneixement i d'estudi. No vol dir anar a la universitat, sinó saber el mínim i necessari. El coneixement és vital.

Parlant d'innovar, creu que Barcelona és una ciutat innovadora?

Sí, el turisme va canviar la ciutat. Amb les seves coses bones i dolentes. Era una ciutat meravellosa per viure-hi i tenia molts avantatges competitiu. Al mediterrani no hi ha tants llocs com Barcelona i el seu esperit creatiu. Malauradament, amb la Covid no sabem què passarà. Ara és una ciutat trista, però caldrà esperar dos anys per veure si torna a ser el que era, si torna a somriure.

I què creu que passarà amb el sector de la restauració ara que tothom compra per Glovo? Tindrem ganes de tornar a anar de restaurants?

El gran canvi l'ha produït el teletreball. Abans, si la gent tenia una reunió, quedava a Barcelona i per dinar. Això ja no es farà. Quan tinguem clar com quedarà tot el tema del teletreball veurem què passa. El que està clar és que una part important de la gent, almenys dos dies a la setmana, farà feina des de casa i això pot fer que un 10 o un 15% dels restaurants desapareguin.

La pandèmia ha afectat el seu negoci?

Com que jo ja no tinc restaurant, no he tingut problemes. Estem a elBullifoundation i més o menys ho hem passat bé. Hem pogut seguir amb el 80% de la nostra activitat.

Si parlem de moments crítics en els últims anys, hem de parlar per força del procés independentista. Com va viure aquells moments en l'àmbit personal?

Respecte a aquest tema, jo no he tingut problemes de cap mena. Està clar que hem viscut una situació complexa, perquè la societat estava molt polaritzada. Viatjo molt i quan

viatges ho veus tot d'una manera diferent. Explicar-ho a fora és fàcil, el que és complicat és entendre que el conflicte es pot veure de moltes maneres. Hi ha una gent que vol una cosa, una que en vol una altra i una darrera que no sap què vol...

Si em permet preguntar-li i vol respondre-ho: vostè què vol?

No ho sé. Amb la situació de la Covid i amb els milers de persones que estan a l'atur, amb els negocis que estan morint, crec que el que toca ara és que l'economia torni a ser el que era. Estem en un moment molt fotut i tothom hauria d'anar cap a la mateixa direcció. Crec que hi ha consens en això. Hi ha una crisi com mai s'havia vist. Això com s'arregla? No ho sé. Els polítics hauran

"Tothom que fa alguna cosa diferent i creativa rep crítiques"

de solucionar-ho, però de vegades sembla que hi ha gent que no és conscient que moltes persones han perdut familiars o que hi ha altres persones que han perdut la seva feina després de 40 anys treballant.

Va defensar l'estatut al mateix temps que feia una campanya per al ministeri de l'Interior i l'Exèrcit. També ha dit alguna vegada que se sent molt europeu. Hospitalenc, català, espanyol, europeu... Amb quina identitat es queda?

Jo sempre dic que la meua pàtria és el talent. A partir d'aquí puc dir que em sento català, però també de Roses [on viu actualment], de l'Hospitalet... No em preocupa massa. Sempre m'han importat més les persones que les identitats. Procuro estar bé onestic. Ara bé, és clar que tinc un sentiment català. Vull dir que tinc una manera de fer i d'estimar el meu país. Però bé, últimament no vull ni perdre dos minuts parlant de política...

Doncs no en parlem més. Durant la seva carrera ha rebut molts premis. El Bulli va ser reconegut cinc vegades com el millor restaurant del món, Català de l'Any...

Els premis sempre són positius, perquè a la vida no tots els moments són bonics. És cert que jo he tingut la sort de rebre uns premis increïbles, brutals. Sempre que tens un moment baix els premis van bé,

però jo mai he treballat pel reconeixement, ha estat una conseqüència de la meua feina. Quan vaig aparèixer a la portada de *The New York Times* va ser molt especial. Allò, el 2003, quan no hi havia internet, em va canviar la vida.

Deia que els premis ajuden en moments baixos. Quin ha estat el moment més dur de la seva carrera?

La malaltia i la mort de qualsevol familiar. Sobretot la malaltia. Els meus pares i els meus sogres van patir molt i va ser molt dur. En l'àmbit professional, no em puc queixar.

Ha rebut crítiques molt dures que deien que la seva cuina era massa sofisticada...

Tothom que fa alguna cosa diferent i creativa rep crítiques. Però si surts al carrer, al 50% li sembles simpàtic i a l'altre 50% no, sense conèixer-te. Un ha d'aprendre que no pot agradar a tothom. No em puc queixar i mai ho he fet, perquè en realitat he rebut molt poques crítiques negatives. És clar que afecten, aquestes crítiques, però no s'hi pot fer res. Hi ha gent que no està d'acord amb els canvis i és normal. Perquè si jo et pregunto "què vols, un ou ferrat o una esferificació amb pèsols?", tu em diràs que l'ou ferrat.

No sigui modest, a vostè la gent l'estima molt...

Sí! En soc conscient. Potser és pel fet que soc un xaval de barri, de Santa Eulàlia, de família treballadora i que ha arribat on ha arribat. Això és una cosa amb la qual la gent connecta. El meu pare era estucador i la meua mare era el que es deia una *ama de casa*, encara que de vegades treballava en una perruqueria. La gent diu "el Ferran no va anar a la Universitat, però ha donat classes a Harvard". Puc ser un símbol per a la gent treballadora, que pot pensar: "Si ell ho ha fet, jo també ho puc fer".

Ha renunciat a moltes coses per ser el millor cuiner del món?

Segurament no he tingut una vida personal normal. Les vacances, els caps de setmana... Tot eren conceptes molt diferents del que entén la gent. És una vida diferent, però com he dit abans, el que no puguis canviar que no et preocupi.

Ja per acabar, per què va decidir tancar el Bulli?

El Bulli va ser un somni, però els somnis també s'acaben. Nosaltres volíem obrir camins i vam aconseguir-ho. La nostra missió es va acabar. És difícil saber dir prou. A nivell creatiu, t'has de mirar al mirall i ser sincer per dir-te que has d'acabar. A la vida s'ha de saber quan dir prou. Saber quan una cosa s'ha acabat. ■

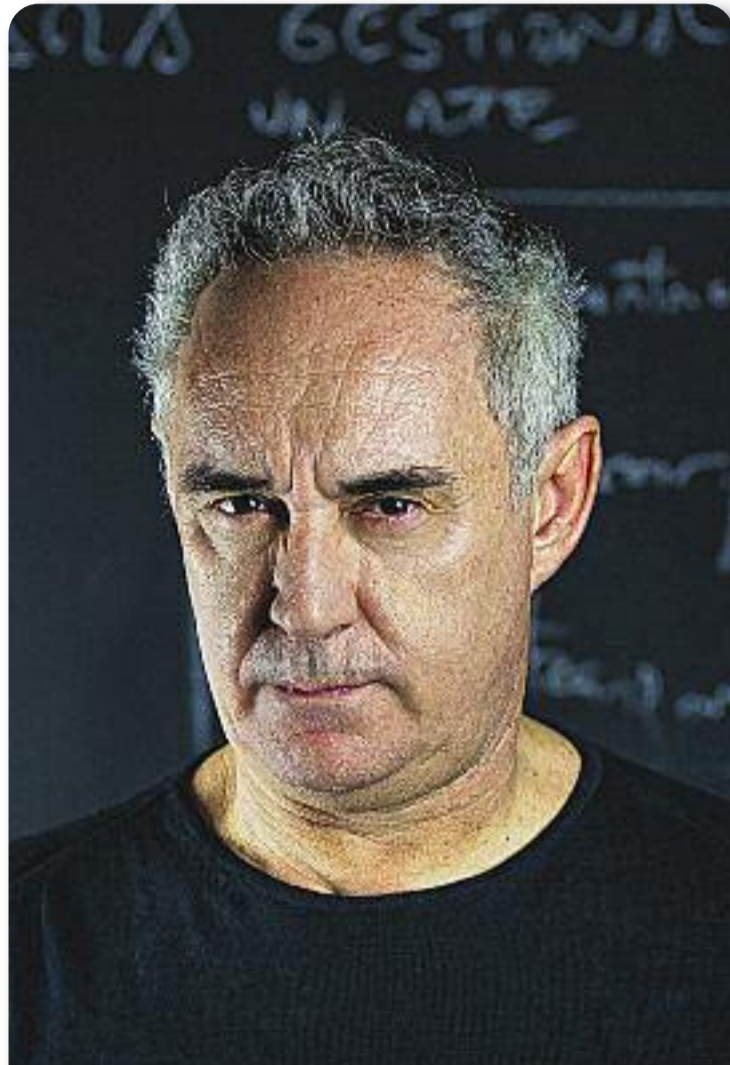

Foto cedida per elBullifoundation / Marina Roca

FERRAN ADRIÀ EN 10 RESPOSTES

1. Quin és el seu grup de música preferit?
The Rolling Stones.

2. Hi ha algun aliment que detesti?
El pebrot vermell gran.

3. Per a quina persona viva o morta li agradaria cuinar?
Per a Pablo Picasso.

4. Digui'm un llibre que l'hagi marcat...
No n'hi ha cap que m'hagi marcat. Podria recomanar *El perfume*, de Patrick Süskind.

5. I una pel·lícula?
Pulp Fiction.

6. Té alguna afició que em pugui sorprendre?
Col·leccionar llapis d'hotels, tot i que amb la Covid ara és complicat.

7. Hi ha algun lloc de l'àrea metropolitana especial per a vostè?
El meu barri, Santa Eulàlia.

8. On li agradaria anar de vacances?
A la Costa Brava.

9. Quin és el seu màxim referent professional?
Tota la generació que va crear la *Nouvelle Cuisine*.

10. I en la seva vida personal?
La meua dona.

Esquerdant el sostre de vidre

» La barrera invisible que impedeix o dificulta l'ascens professional de les dones comença a cedir
 » Parlem amb quatre dones que s'han obert camí en àmbits tradicionalment reservats als homes

Publicat
el març
del 2021

“Si hagués estat un home, ho hauria tingut més fàcil i tot hauria anat més ràpid”. Ho diu Anna Navarro, la dona més influent del món en tecnologia del 2020 segons la revista *Analytics Insight*, però també la dramaturga, directora de teatre i actriu Lara Díez. I ho podrien dir tantes altres dones de tot arreu.

Darrere d'aquesta realitat hi ha el concepte del sostre de vidre, la barrera invisible que impedeix o dificulta l'ascens de les dones en la seva carrera professional. Si bé encara queda molt per trencar-lo, el cert és que cada cop té més esquerdes gràcies a dones d'àmbits tan diferents com l'esport, la política, la cultura i la tecnologia.

D'esquerra a dreta i de dalt a baix: Anna Navarro, Dolores Sabater, Lara Díez i Laia Palau. Fotos: cedida, arxiu, Marc Soler i FIBA

EL 2% DE SILICON VALLEY

“A Silicon Valley, les dones amb càrrecs executius som el 2%”. Anna Navarro, coneguda professionalment com Anna N. Schlegel, forma part d'aquest reduït grup: és la vicepresidenta de NetApp, empresa líder en emmagatzematge de dades. Ara, molt sovint la posen d'exemple quan es parla de trencar el sostre de vidre, però el procés per arribar fins aquí no ha estat precisament un camí de roses.

“Has de ser súper forta mentalment perquè et diuen de tot”, assegura aquesta catalana nascuda el 1968, que viu a Califòrnia des de fa uns trenta anys. Al principi, molts companys no se la prenién seriosament i només li preguntaven per la seva procedència, el seu accent i poca cosa més. “Has de dir: «Creus que no ho podré fer? Doncs ara ho faré tres vegades més ben fet»”, sentència. Des que té una bona po-

sició al sector, Navarro no ha deixat de treballar per obrir portes a més dones i, quan ha calgut, s'ha discutit amb companys que han contractat un home on hi podria haver anat una dona.

“A les corporacions no hi ha diversitat”, lamenta Navarro, que explica que, a la cúpula de les empreses, normalment hi ha molts homes i potser una dona blanca, mentre que a baix és on hi ha les persones racialitzades. I és que no podem oblidar que el sostre de vidre és encara més gruixut si, per exemple, no ets blanca, ets trans o ets de classe baixa.

Navarro combina la seva feina amb la tasca que fa des de cinc ONGs, una d'elles, *Women in Localization*, dedicada a fomentar el lideratge femení formant dones per ser directives. “La vam impulsar tres dones i ara en som més de 6.000”, afirma orgullosa.

LIDERATGES QÜESTIONATS

Ser dona i accedir a un càrrec de poder implica, molts cops, suportar la desconfiança de qui creu que no mereixes ser on ets. Qui ho sap prou bé és Dolores Sabater, candidata a la presidència de la Generalitat per la CUP-Guanyem i exalcaldessa de Badalona.

Mentre va liderar el govern municipal, es va trobar amb homes que li deien com havia de fer la seva feina, des de càrrecs de l'administració fins a líders de la societat civil. “Es pensaven que seria feble i manejable, i els va sorprendre que actués amb fermesa, sobretot en àmbits associats als homes, com la seguretat o l'urbanisme”, recorda Sabater.

D'altra banda, l'exalcaldessa de Badalona assenyala també que, a l'hora de criticar una dona política, “s'arriba a un nivell d'agressivitat i de desquali-

ficació pitjor que el que pateixen els homes”.

ESCRIT I DIRIGIT PER... UN HOME

Lara Díez també s'ha trobat amb companys que han intentat menystenir la seva feina com a dramaturga i directora, argumentant que “ara et contracten més pel fet de ser dona”, cosa que no és certa. “Fins ara, hem viscut en un món escrit i dirigit per homes. Hi ha més actrius que actors, però la majoria de directors són homes i els papers són majoritàriament masculins”, apunta Díez, que recorda que la ficció té la capacitat de normalitzar determinats comportaments i situacions.

Precisament, el teatre català es troba en un moment clau per fer fora el “masclisme normalitzat” —en paraules de Díez— d'institucions com l'Institut del Teatre de Barcelona o l'Aula de Teatre de

Lleida. “Espero que això sigui imparabable”, diu amoinada pel tema però esperançada pel canvi.

“SUPERA PAU GASOL”

La capitana de la selecció espanyola de bàsquet i de l'Uni Girona, Laia Palau, té 12 medalles internacionals. Per a la majoria de mitjans, la manera d'explicar-ho és dir que “supera Pau Gasol”. “No m'interessa que em comparin amb els homes”, reconeix Palau, tot i que admet que “són els coneguts”. Creu que això podria canviar si s'apostés més pels equips femenins.

Més enllà del reconeixement, Palau recorda que el problema és que el bàsquet femení “té menys recursos i pitjor estructura”. “El futur ideal seria no haver de recalcar el gènere i dir simplement que soc atleta, però de moment hem de seguir visibilitzant l'esport femení”, conclou.

Atenció psicològica via telemàtica

Psicoterapeuta Col·laboratiu i Dialògic

Psicòleg

Depressió, Ansietat, Estrès

Dificultats de relació

Visites concertades dimarts i divendres

www.javiercentol.com

625 522 561

Numància, 52-54 Entresòl 4t

COMERÇ DE PROXIMITAT, UN VEI DE CONFIANÇA!

- T'ofereix el millor producte amb la cara més humana
- Cuida de la comunitat on vius
- Paga impostos i dona vida a la ciutat
- Contribueix a un entorn més sostenible
- **Sempre és a prop teu!**

*El Llorenç,
el seu pare ja cuinava
per la gent del barri.*

 amic associació
de mitjans
d'informació
i comunicació

Mitjans Km 0

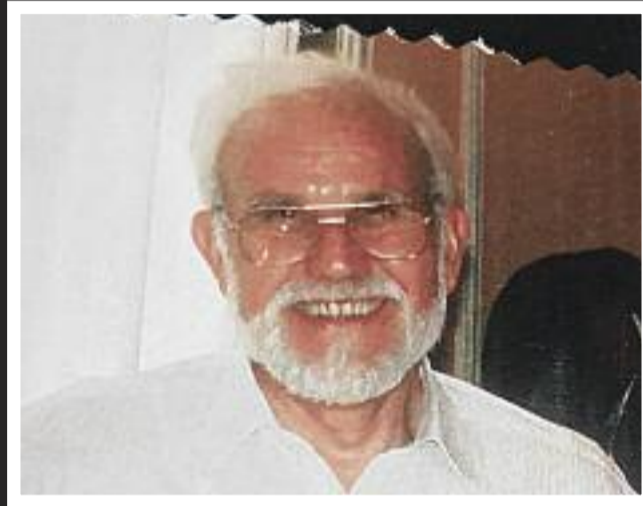
línia'H

Dignitat fins a l'últim sospir

» La llei de l'eutanàsia aprovada al Congrés dels Diputats ha de garantir el dret a la mort digna
 » La legislació que hi havia fins ara ha obligat molta gent a morir sola o a fer-ho a països com Suïssa

Publicat
el gener
del 2021

L'Iván (esquerra) va haver de morir sol i d'amagat; el Jordi (dreta) va haver d'anar a Suïssa per tenir una mort digna. Fotos cedides

El 30 de novembre de 2017, catorze mesos després que li diagnòsticessin esclerosi lateral amiotròfica (ELA) i amb només 44 anys, Iván Martí va posar fi al seu patiment. Ho va fer tot sol, mentre la seva mare, Carmen Barahona, estava treballant: fixar a la feina era la manera de no estar implicada en la mort del seu fill a ulls de la justícia. "L'Iván tenia por. En aquell moment necessitava algú que li donés la mà i que li digués que l'estimava, i jo necessitava fer-ho. Però la llei el va obligar a marxar sol, ens va condemnar a un patiment extra", lamenta la Carmen.

La llei de l'eutanàsia que el Congrés dels Diputats va aprovar el passat 17 de desembre ha de servir perquè ningú més hagi de passar pel tràngol de l'Iván i la Carmen. Aquesta llei ha de garantir el dret a la mort digna que, per exemple, Jordi Rodríguez va haver d'anar a buscar a Suïssa fa una dècada. Tenia 80 anys, li faltava un pulmó, els seus ingressos a l'Hospital Clínic

eren cada cop més freqüents i li havien detectat una cardiopatia.

"Ell sabia que tindria una mort molt complicada", diu Joan Alquézar, que recorda com el seu sogre va reunir la família el dia de Sant Jordi de 2010 per comunicar-los la seva decisió. "Ens vam quedar de pedra, però ell ho tenia molt clar i ens va demanar que l'acompanyéssim", explica el gendre. I així ho van fer: el 5 d'octubre del mateix any, en Jordi, les seves dues filles i els respectius marits van emprendre un viatge en cotxe des de Barcelona fins a Basilea, on van passar una mena de vacances de comiat sense parlar del que vindria després. Cinc dies més tard, van anar a una clínica de Zuric i, quan li van preguntar per últim cop si n'estava segur, va recordar la seva difunta dona i va dir: "Fem-ho ràpid, que la Violeta m'espera". Agafat de les mans de les seves filles, en Jordi va prendre una dosi letal que li va fer efecte en menys d'un minut.

"EL MEU FILL NO VOLIA MORIR"
 Quan parla de l'Iván, la Carmen mira d'evitar la paraula 'mort' i re-

butja del tot el mot 'suïcidi'. Ell també preferia no fer servir aquests conceptes: "Parlava de descansar, perquè el meu fill no volia morir, però tampoc volia patir", assegura la mare. Per a ella, obligar l'Iván a viure amb ELA era "com obligar un falcó, lliure i salvatge, a viure a la gàbia d'un canari". "Forçar-lo a seguir hauria estat egoista, ell hauria sentit que si marxava em feia mal i encara ho hauria passat pitjor. Ajudar-lo a marxar va ser un acte d'amor", defensa.

L'Iván va tenir clar que no arribaria fins al final de la malaltia el dia que va ser diagnosticat. "Aquell dia vaig morir", va escriure ell mateix en un text que la seva mare va enviar a *La Vanguardia*. La Carmen, que el va acompanyar a la consulta, explica que el metge que el va atendre no va ser capaç de dir-li explícitament que patia ELA, però va afirmar que, en tres anys, moriria ofegat. Un cop fora de l'hospital, mentre fumaven, es van trobar amb el doctor i l'Iván li va preguntar si, efectivament, tenia ELA. "Sí", va respondre el metge.

Més tard, a l'hora de dinar, l'Iván li va dir a la seva mare el que feia estona que li rondava pel cap i ella va decidir donar-li suport.

Després de provar alguns tractaments que no van funcionar i de veure com la malaltia avançava, va arribar un dels moments més durs: escollir el dia i l'hora de marxar. "Va estar gairebé tres mesos decidint-ho: tenia unes ganes de viure enormes i qualsevol excusa era bona per endarrerir el moment", relata la Carmen. Esdeveniments com la visita d'algú o un concert que emetien a la tele el feien esperar un dia més. Tot això, amb l'angoixa de saber que "no podia passar-se esperant perquè, quan l'ELA arribés a paraitzar-lo del tot, ja no ho podria fer", apunta la Carmen.

"La lluita per morir amb dignitat m'està produint més patiment i m'està matant més ràpidament que la malaltia", deia l'Iván en aquella reflexió escrita poc abans de morir, que és tot un al·legat a favor d'un dret que a ell li va ser negat. "La malaltia no s'escull, però sí que hem de poder

decidir quin grau de patiment físic i psíquic estem disposats a aguantar", afegeix la seva mare.

MÉS DE 30 ANYS DE LLUITA

Tant Carmen Barahona com Joan Alquézar són membres de l'associació Dret a Morir Dignament de Catalunya (DMD-CAT), creada l'any 1984. L'entitat ha estat al capdavant d'una lluita que s'ha allargat 36 anys i que, per fi, es veurà reflectida en la llei de l'eutanàsia que entrarà en vigor, si tot va bé, el mes de març.

La vicepresidenta de l'associació, Isabel Alonso, admet que el dia de l'aprovació de la llei —només amb els vots en contra del PP, Vox i UPN— va ser "molt emocionant" i posa en valor la valentia de tots aquells que han fet públics els seus casos. Persones com Ramón Sampedro, Ángel Hernández i María José Carrasco, o els mateixos Iván Martí i Jordi Rodríguez, han estat peces clau per aconseguir el dret a la mort digna. En aquest sentit, la vicepresidenta de DMD-CAT conclou que "el dret no obliga" i que "ningú vol morir si es troba bé".

Identificar-los
amb **XIP** i **XAPA**
és la teva obligació

i en cas de pèrdua,
**pot ser la seva
salvació!**

ELS NOSTRES VALORS

CONFIANÇA

Creiem en els altres.

Volem estar oberts i compartir de manera espontània.

ACTITUD POSITIVA

Valorem cada individu.

Sabem relativitzar, somriure i prendre'n la vida positivament.

MILLORA CONTÍNUA

Procuram constantment avançar, innovar i aprendre de l'experiència.

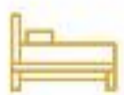
BENEVOLENCIA

Acompanyem als nostres residents, els escoltem i els donem suport en qualsevol circumstància.

SATISFACCIÓ DELS RESIDENTS

El nostre objectiu sempre serà el benestar dels nostres residents en el dia a dia.

109 llits

Jardins exteriors

Pàrquing

Cuina interna

Perruqueria

Rehabilitació

Sala Snoezelen

10 places de centre de dia

Servel sanitari continuat

Sala d'estar

emera
ESPAÑA
SANT GENÍS

Carrer Natzarret 16, 08035 Barcelona

93 434 30 95

tsocial@santgenis.emera-group.es
www.emera-group.es

